

ВОРОНЕЖСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

УНИВЕРСИТЕТ ИМ. ГОЦЕ ДЕЛЧЕВА ГОРОДА ШТИП
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

МАТЕРИАЛЫ
ПО РУССКО-СЛАВЯНСКОМУ ЯЗЫКОЗНАНИЮ

Международный сборник
научных трудов

Выпуск 35

Четвертая Международная научная конференция
«Филология. Культура. Образование»
(ФИЛКО)

Воронеж – 2020

ББК 81.2Р
М 34

Международная редакционная коллегия:

Г.Ф. Ковалёв – главный редактор (Воронеж, Россия)

Тодор Балканский (София, Болгария)

Максим Каранфиловский (Скопье, Македония)

В.М. Калинин (Донецк, Украина)

Предраг Пипер (Белград, Сербия)

А.Ф. Рогалев (Гомель, Беларусь)

Адам Фаловский (Краков, Польша)

Корректор – Э.О. Пархоц

М34 Материалы по русско-славянскому языкознанию:
Международный сборник научных трудов. Выпуск 35. –
Воронеж: Издательство «НАУКА-ЮНИПРЕСС», 2020. – 464 с.

ISBN 978-5-4292-0199-3

В данном выпуске сборника МРСЯ опубликованы материалы докладов, прочитанных на 4-й Международной научной конференции «Филология. Культура. Образование» (ФИЛКО). Организатором этой конференции попеременно являются филологические факультеты (Российская Федерация) и Университета им. Гоце Делчева города Штип (Республика Северная Македония). Издание рекомендуется для широкого круга специалистов по истории славянских языков, и культуре славянских народов.

ББК 81.2Р

ISBN 978-5-4292-0199-3

© Издательство «НАУКА-ЮНИПРЕСС», 2020
© Воронежский государственный университет, 2020
© Университета им. Гоце Делчева города Штип, 2020

СУПТИЛНИТЕ ПРОТИВРЕЧНОСТИ ВО ЛИРИКАТА НА ПЕТАР ПЕРАДОВИЌ

Луси Караниколова-Чочоровска
Проф. д-р, Филолошки факултет
Универзитет „Гоце Делчев“, Штип

Резиме. Оваа статија се занимава интерпретација на поезијата на австрискиот генерал, истакнатиот илирец и голем хрватски поет Петар Прерадовиќ.

Вниманието го насочуваме спрема неговата поетика од патриотска и рефлексивна провиниенција, а која е тесно поврзана со неговите животни и човечки принципи, наидувајќи притоа на низа противречности. Имено, станува збор за православен Србин, премолчано преведен во католик, без притоа формално да биде објавен чинот на таа конверзија, за човек со висок морал и достоинство, генерал во туѓинска армија, а со духот и душата лојален на себеси и својата почва.

Поезијата на Прерадовиќ претставува единство од кругоста и нежноста, лиричноста и рационалноста, силно доживеана, но пишувана од „дистанца“.

Тоа е поезија морална, но не морализаторска, високо етична, филантропска, интелектуалистичка, во која рационалното е далеку подоминантно од емотивното.

Токму ваквите противречности имплицирани во неговата поезија претставуваат провокација за пристап и анализа, која треба уште еднаш да ги потврди нејзиниот високиот естетизам, етичност и благородност.

Клучни зборови: *лирика, противречност, етичност, естетичност, емотивност, рационалност*

THE SUBTLE CONTRADICTIONS IN THE POETRY OF PETAR PRERADOVIC

Abstract. This article aims to interpret the poetry of the Austrian general, the famous Illyrian and great Croatian poet, Petar Preradovic.

The main idea is to reflect on his poetics of patriotic provenance, which is closely related to his life and humane principles, while encountering series of contradictions. Namely, he was an Orthodox Serb, secretly converted to Catholic, which act was not formally declared. He was a man of high morals and dignity, a general in a foreign army, truly faithful to himself and his fatherland.

Preradovic's poetry represents a unity of both crudeness and tenderness, lyricism and rationality, strongly felt, yet distantly written.

It is poetry of moral, yet not moralizing. It is highly ethical, philanthropic and intellectual, where the rational surpasses the emotional.

These contradictions, implied in his poetry, awaken an eagerness to find a different approach to analyze his piece of work, which once again will confirm its high ethics, aesthetics and nobility.

Key words: *lyrics, contradiction, ethics, aesthetics, sensitivity, rationality*

1. Пристап

Во своето писмо од 29 април, 1863-та година до Ева Регнерова, негова трета свршеница и идна, втора сопруга, Петар Прерадовиќ, меѓу другото ќе рече: „Јас спрема сите луѓе чувствувам братска наклонетост, па настојувам да ги љубам и непријателите, и во ништо не сакам да бидам подобар отколку во ова мое настојување“ (Barac, 1965:186)

Австрискиот генерал – мајор Петар фон Прерадовиќ (1818-1872), православен Србин, премолчано преведен во римокатолик и деклариран Хрват, Илирец по вокација и панславист по ориентација е поет и човек чија животна и творечка биографија за заеднички именител го има неговото искрено и посветено човекољубие.

Родоначалникот на рефлексивната лирика во новата хрватска книжевност, чие поетско творештво, се чини сè уште чека на темелно истражување, во својот релативно краток животен век (живее само 54 години) и уште пократок творечки (интензивно твори само 6 години) пишува љубовна, патриотска и рефлексивна поезија, без целосно да го прелее во неа сето свое суштество и секогаш, само со „навестување“. Речиси ниту една негова песна, при сè што е искуствена и интензивно доживеана, нема високи емоции, не предизвикува силна естетска сатисфакција. Иако, речиси сите се пишувани занаетски точно.

Според обемиот осврт на врховниот хрватски критичарски авторитет од 20 – от век Антун Барац, а и според сочуваната хрватска периодика од 30-тите до 70-тите години од XIX век, поезијата на Прерадовиќ, за која и самиот се залагал да биде „вистинита и природна“, била помалку дидактична и подобна за училишни цели. Имено, благодарение на „педагогичноста“, како првична квалификација по однос на поезијата на Прерадовиќ, наставниците во тогашниот австро-унгарски образовен систем можеле да ги објаснуваат општите поими како – љубов, татковина, живот, религиозност, потоа и значењето на јазикот, смислата на уметноста, слободата на уметничкото создавање.

Станува збор за поезија пишувана програмски, како што пишува и самиот поет во својата „Автобиографија“ според однапред зададени мотиви, но и рационално и пресметливо, без внатрешни потреси и вложување на сето свое суштество. Петар Прерадовиќ бил поет кој не се оддавал целосно на чинот на поетското создавање.

Но, и наспроти тоа, неговата поезија која е „израсната од стварноста“ и во која е одразен хрватскиот живот од 40-тите години на 19 – от век, па сè до 1872-та, годината на поетовата смрт, сепак е

солиден израз на севкупното поетско суштество и на неговиот чувствен и интелектуален живот.

Тоа е поезија која се потпира на низа контрадикторности, речиси невидливи и непрепознатливи на прв поглед. Со подлабоко загледување, особено во патриотската и рефлексивната лирика на Прерадовиќ се наидува на низа суптилни противречности, кои се резултат колку на неговиот светоглед и силно изразеното филантропство, толку и на хрватската стварност од неговото време.

2. За суптилните противречности

Поезијата на Петар Прерадовиќ е поезија на општи места, поезија на контрадикторности, поезија во која се судираат разумот и срцето, кругоста и нежноста. Тоа е поезија „на дистанца“ и пишувана „од дистанца“, со „загледување“, „воздржана“, а сепак, длабоко доживеана.

Таа и таква поезија го разоткрива менталитетот на Петар Прерадовиќ и како поет и како човек – тој бил вљубеник во човекот и човештвото, високо морална човечка и поетска природа, чија поезија е токму таква – човечна и човечка, за човекот, за народот, за татковината, за творештвото... Тоа е поезија со филантропска ориентираност и поезија на филантроп.

Благодарение на двете негови автобиографски списи и обилната кореспонденција со своите сопруги и соработници, корените на неговото човекољубие кои несомнено цврсто се вградени и во неговата поетика се позиционираат во примарното семејство и во неговото детство. Овој сирак и несреќник, Србин и/или Хрват, обожуван и љубен од жените, високо етичен и вљубеник во човекот и човештината во текот на сиот свој живот бил повеќекратно интимно распнуван. Сиромаштијата принудно го носи во кадетската школа во Винер Нојштат (виенско Ново Место во Австрија), задушвајќи ја неговата латентна страст спрема поезијата, убивајќи го засекогаш неговото православие и стишувајќи ја љубовта спрема мајчиниот јазик. Прерадовиќ цел живот ќе се чувствува понизен и помалку битен и спрема своите претпоставени – старешини и спрема домашните и спрема жените и спрема народот и луѓето воопшто. Ако психолошката причина за тоа е можеби откорнувањето од родната почва, тогаш реалноста е таква што тој одлично ќе напредува во воената служба, срдечно ќе биде прифатен од сонародниците и, згора на сè, силно обожуван и љубен од жените.

И за првата своја поетска творба, која потекнува од неговите средношколски денови, младиот Предадовиќ требал да биде поттикнат

од својот наставник за да напише уште нешто. Таков е речиси целиот негов поетски пат и развој. Од Спирос Димитровиќ ќе биде убедуван да состави поетска творба – будница што ќе биде печатена на насловната страница на првиот број на списанието „Зора Далматинска“. Прерадовиќ постојано создава „по нарачка“, но тоа не значи дека во неговата лирика отсуствува естетиката. Напротив, таа изобилува со естетичност и етичност, со разум и емоции, со крутост и нежност. Постојано, во неговата лирика, особено во патриотската и рефлексивната, иако е тоа повеќе очекувано во љубовната, застапени се овие суптилни, навидум едвај видливи противречности. Оти, ако поезијата е етична, тоа значи дека ќе треба да морализира, ќе биде поучна. Иако тоа е првичната квалификација по однос на лириката на Прерадовиќ, сепак, далеку е од вистината.

Високата естетичност и литерарен квалитет особено кога се работи за патриотскиот и рефлексивен корпус од поезијата на овој исклучителен поет е нејзин суштествен белег кој ѝ обезбедува перманентно траење. Естетиката во поезијата на Прерадовиќ води потекло од неговото човекољубие и култивиран талент. Талентот не е „прочистен“ низ адекватно образование, но е искален преку неговото филантропство кое го носи со себе и во себе од раѓање. Но и од неговата склоност кон литературата, читањето, знаењето воопшто. Прерадовиќ бил полиглот. Зборувал германски, италијански, француски, ги знаел сите словенски јазици, а делумно го научил и англискиот. Естетичноста во неговата поезија мошне лесно се прима. Опитниот читател на поезијата на Прерадовиќ има потреба да стане, да му оддаде почит на поетот кој толку лесно, а латентно, прикриено создава поетска уметност и предизвикува естетска сатисфакција. Повторуваме, тоа е иманентно посебно за патриотската и рефлексивната лирика.

Крутоста и нежноста, како препознатлива противречност се исто така својствени за поезијата на Прерадовиќ. Тој бил војник по занимање, а поет по вокација. Војник, генерал-мајор во туѓинска армија, а поет со кривка, нежна, чиста душа. Цел живот се движел меѓу туѓинци, дури и двете сопруги му биле туѓинки (Павица де Понте, Италијанка, а Ева Регнер, Германка). Неговата поезија, според Антон Барац се квалификува како ладна, воздржана, умерена. Како таква таа е резултат на неговото однесување. Но, само на надворешното однесување, не и на неговата внатрешна, вистинска човечка и поетска природа. Зашто имено, Прерадовиќ бил човек и поет со топло срце и нежна душа кој не сакал другите да ги оптоварува со себе. Неговата скромност не допуштала тој да се наметне, дури ни во своите поетски чеда.

Противречностите во животната и поетската биографија одат до таму што тој перманентно, низ сиот свој живот се бори со сиромаштијата, се срами да позајмува пари, од една, а од друга страна се бори за право на благородничка титула, благодарение на една лоза од неговото семејно стебло.

Петар Прерадовиќ бил реалист и спрема себе и во поезијата, за на крајот од животот да се оддаде на спиритуализам.

„Прерадовиќ, вели Барац, бил од оние писатели кои повеќе знаеле и доживувале отколку што пишувале“ (Вагас, 1954/193) Според Барац, по однос на реалноста и реалистичноста на Прерадовиќ битни се две нешта: односот на уметноста спрема стварноста и односот на книжевникот спрема животот: „Прерадовиќ во уметноста барал вистинитост – значи некој вид реализам. Поетот, според неговото мислење мора да верува во тоа што го пишува, но мора и сам да живее според начелата што ги изразува во своите дела: ако едно пишува а друго прави, губи на вредност“ (Вагас, 1954: 193).

Настојувањата на Прерадовиќ да се биде реален во поезијата, повторно ја засегнуваат суптилната и можеби суштинска контрадикција етичност- естетичност, иманентна на неговата поетика. Дали е можно во една поезија едновременно да се присутни овие два квалификатива, без да се застрани во поучителност, на штета на уметничкиот впечаток? Одговорот е потврден кога станува збор за поезијата на Прерадовиќ. Неа ја наоѓаме во најрепрезентативната песна „Патник“ со нагласен татковински мотив. Патникот – туѓинец ќе тропне на многу врати, но за сите, туѓинецот останува туѓ:

„(...) Дур огрее денот божји, / Малку оган барем сложи, / Да потстоплам ладни жили! / Огнот веќе ми е згаснат, / Прачка немам ниту една, / Оваа сал гранка сува, / За децата свој ја чувам, / Крај огниште кога седнат (...)“ (Прерадовиќ, 1967: 11) Или: „(...) Јас друг конак кај би нашол! / Север сече преку брда, / На страникот, судна мако, / Поцрн му е мрак во мракот, / И потврда земја тврда!“ (Прерадовиќ, 1967: 10,11). Впечатливи во овие извонредни стихови се латентната болка на патникот – поет, неговата питомост и добродушност, неговото човекољубие кое, иако стои над сè, не дозволува да се биде неправеден. Патникот не е гневен на туѓата мајка која е мајка првенствено на своите деца, оти така е праведно, така треба да биде. Етичноста и праведноста овде се еквивалентни, додека естетичноста извира од и од прикриеноста на чувствата и од филантропството и од бесконечното разбирање на патникот по однос на туѓата мајчинска грижа за своите деца.

Со патриотски мотив е и неговата првообјавена песна на хрватски јазик „Зора пука“, за првиот број на списанието „Зора далматинска“, во 1844-та година. И самиот автор во својата „Автобиографија“ наведува дека песната настанала по нарачка од Спиро Димитровиќ, еден од оние освестени Хрвати кој се обидува да го „привлече Прерадовиќ да пишува на мајчин јазик. Со нагласено родољубие и патриотски мотив, оваа песна – будница, иако прва што не е испеана на германски јазик ги содржи во себе истите контрадикторности: кругост и нежност, разум и емоции, етика и естетика. И повторно, без да може да се одреди што преовладува повеќе и во поголеми пропорции:

„Полноќ мина – што ме буди/Од сон сладок в таа доба?/
Гудалото само гуди/ Врз дедово гусле старо,/ Тихо жиците се гласат:/
Зора пука, ден ќе стаса! (...) Зора пука, ден ќе стаса!/ Сврти се кон
својте блага,/Далматинска земјо славна:/ Еве зората иде драга,/ За да
светне и да биде/ Твое благо – денот иде!“ (Прерадовиќ, 1967: 5,6).

Иако наменска и речиси пригодна и во оваа, своевремено мошне популарна песна на Прерадовиќ опитниот читател низ процесот на „загледување“ ја препознава топлината на поетот и искреното родољубие, кое пак е овде манифестантно преку восклицот: „Зора пука – ден ќе стаса!“ Нежен е поетот и во претставувањето на својот хрватски патриотизам, притоа уште и емотивен, додека естетичноста пак, која на оваа будница и не ѝ е многу јака страна забележителна е во занаетски направените стихови и искреноста.

Како основоположник на рефлексивниот жанр во Новата хрватска литература, Прерадовиќ засегнува низа мотиви, во кои, според Барац, доминира неговиот став дека „(...) Човек не треба да се меша во текот на судбината“ (Вагас, 1954 :202). Таквите размислувања на поетот се видливи во песната „Мојата лаѓа“: „(...) Плови, плови лаѓо моја,/ Во кој ти е воља крај./ Јас цел сè уште не ти најдов,/Сама цел си дај“ (Vraz/Preradovic, 1954 :263). Висок е естетизмот на овие стихови на Прерадовиќ кој совршено ја изразува мислата која бездруго ја подразбира суштината на дијалектиката како филозофија, едновременно откривајќи, поточно разоткривајќи ја поетовата ерудиција, неговата склоност кон размислувања, јасни, прецизни и конкретни и иако апстрактни, сепак многу реални. Во таквиот латентен естетизам, внатре, во неговото значење, повторно се наидува на етичноста, дека никој нема право да го менува природниот тек на нештата, без тоа да биде изразено сувопарно и дидактички.

Слични размислувања и ставови Прерадовиќ изразува и во одата „Смрт“. Станува збор за песна испеана во своевиден

интелектуалистички манир, на тема смрт и навидум без емоции и без можност, на прв поглед во неа да се препознае поетовото лично искуство. Иако Прерадовиќ се соочил со смртта повеќекратно, првата сопруга, две деца, мајка и сестра, во оваа негова песна тој не се самооткрива, ами пишува за смртта како неминовност, како логичен дијалектички крај на овоземниот живот. Песната влегува во корпусот рефлексивна лирика и избобилува со јасни и бездруго тешки размисли за смртта, но таа е пишувана од дистанца. Барем така изгледа сè додека не се „загледаме“ во нејзината техничка и вербална совршеност и сè додека не се помачиме да го сфатиме нејзиното мокно значење. Прерадовиќ пишува ода за смртта во реалистичен манир, навидум ладно и немотивно, констатирајќи дека „Во семенувањето ти си единствена постојаност“ (Vraz/Preradovic, 1954: 274). Опитниот читател треба да вложи оптимум напор за да ја исчита, да го повтори читањето за да го сфати единството во означеното, за најпосле да констатира дека песната добива универзални размери само и само затоа што нејзиниот творец морал да мине низ тоа најболно човечко искуство, да ја притае во себе болката и задржи „за себе“, за да може, навидум издигнат над неа да даде такви стихови кои избобилуваат со тешко приемчив естетизам, но естетизам кој се граничи со филозофијата на постоењето и античкото *panta rei*.

Коментар

Суптилните противречности во поезијата на големиот хрватски поет Петар Прерадовиќ се исклучително провокативна проблематика, особено затоа што обезбедуваат врска меѓу поетовата животна и творечка биографија. Тие ја верификуваат вредноста на неговата поезија уште еднаш и кој знае по кој пат и го потврдуваат, особено кусата анализа на неговите песни дека таа е „воздржана“, а сепак, длабоко доживеана. И повторно контрадикција.

Петар Прерадовиќ за времето на својот живот објавил само две стихозбирки: „Првенци“ (1846) и „Нови песни“ (1851). Списокот на неговите дела издадени постхумно е десеткратно пообеман. Во растргнатоста на животот што Прерадовиќ го живеел, во таа речиси непрекината распнатост на најмалку две страни, нашол сила, доблест и човечност да состави и остави поезија со универзални вредности, која едновременно реално го одрази и времето на поетот.

Навидум „невидливите“ контрадикторности во неговата поезија се само еден аспект кој го разоткриваат поетот, неговото ранливо а достоинствено човечко суштество, неговите болки, интереси и прикриени интереси, но можеби најмногу од сè, неговиот висок морал

и човечност. Пристапот кон суптилните противречности во лириката на Прерадовиќ ја потврдува, иако со „загледување“ симбиозата на животот на поетот и неговото творештво. Нив ги краси филантропството...

Литература

1. Barac, Antun (1965) *Petar Preradovic, vo Pjesme I clanci/Pjesme, Prvi ljudi, zapisi* (Pet stoljeca hrvatske knjizevnosti), Zagreb, Matica Hrvatska, Zora.
2. Vraz, Stanko/Preradoovic Petar,(1965) *Pjesme I clanci/Pjesme, Prvi ljudi, zapisi* (Pet stoljeca hrvatske knjizevnosti), Zagreb, Matica Hrvatska, Zora.
3. *Jezik pjesmom opjevan – uz obljetnicu rodenja Petra Preradovića*, <http://www.nsk.hr/jezik-pjesmom-opjevan-uz-obljetnicu-rodenja-petra-preradovica/>, (видено на 19.05.2019).
4. Preradovic, Petar, *Biografije javnih osoba iz Hrvatske*, <https://www.biografija.com/petar-preradovic/> (видено на 19.05.2019).
5. Preradovic, Petar, *Zasluzni Srbi* <https://www.zapadnisrbi.com/zasluzni-srbi/knjizevnici/90-petar-preradovic.html> (видено на 19.05.2019)
6. Preradovic, Petar, *Autobiografija*, <http://www.preradovic.eu/hr/autobiografija/10/> (видено на 19.05.2019)
7. Preradovic, Petar <http://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=50197> (видено на 19.05.2019)

Содержание

ФИЛКО. Программа конференции.....	3
-----------------------------------	---

ПРИВЕТСТВИЯ

ПРИВЕТСТВЕННОЕ СЛОВО ПРОРЕКТОРА <i>Воронежского государственного университета, Юрия Александровича Бубнова</i>	5
--	---

ПОЧИТУВАНИ <i>проф.д-р Драгана Кузмановска</i> декан на <i>Филолошкиот факултет при УГД - Штип</i>	8
--	---

ПРИВЕТСТВЕННОЕ СЛОВО <i>доктора филологических наук, профессора, декана филологического факультета ВГУ, Российская Федерация Ольга Анатольевны Бердниковой</i>	9
--	---

ПРИВЕТСТВЕННОЕ СЛОВО <i>Елены Обуховой, административного сотрудника Почетного консульства Российской Федерации в Охриде (Республика Северная Македония)</i>	10
--	----

МАТЕРИАЛЫ ДОКЛАДОВ ПЛЕНАРНОГО ЗАСЕДАНИЯ

<i>Бердникова О.А.</i> Культурный "взрыв" конца XX века: упадок культуры и/или поиск новых путей?	12
---	----

<i>Коцева В.</i> Експлицитните објаснувања како неопходна или непотребна компонента во рамките на поучувањето граматика со обработка на инпут	17
---	----

<i>Ковалев Г.Ф.</i> О древних славянских этнонимах.....	28
---	----

<i>Прасолов М.А.</i> Онтологический статус языка и неустрашимость автора: замечания к философии имени С.Н. Булгакова	37
--	----

МАТЕРИАЛЫ ДОКЛАДОВ СЕКЦИОННЫХ ЗАСЕДАНИЙ

<i>Бубнов А.</i> Особенности социальной идентичности студенческих и курсантских групп в процессе обучения в вузе.....	45
---	----

<i>Власова Н.</i> Лексические игровые упражнения на довузовском этапе изучения РКИ	52
--	----

<i>Данькова Т.Н.</i> Языковое воплощение любви к Родине в творчестве Н.М. Рубцова	60
---	----

<i>Bunčić S.R.</i> Kapor's Confessions between Metafiction, Fiction and Autobiography	69
---	----

<i>Рингачева А.В.</i> Реликти на шаманизмот како нишка на поврзување во македонската и руската традиција	78
<i>Гладышева С.</i> Журнали для детей в социокультурном пространстве русского зарубежья (1920–1940-е гг.)	87
<i>Горгиева-Димова М.</i> Интердискурзивниот танц меѓу романот и историјата	95
<i>Гркова М.</i> Усвојувањето на <i>именките</i> во VI и во VII одделение во Штипско	104
<i>Грујовска-Миланова С.</i> Контрастивна анализа на употребата на модалните глаголи како маркери за евиденцијалност во македонскиот и во германскиот јазик.....	113
<i>Денкова Ј.</i> Македонско-руска книжевна паралела (Ванчо Николески – Самуил Маршак).....	121
<i>Žigić V., Stekić D., Martić V.</i> Difficulties That People with Visual Impairment Have in Accessibility to Web Information by Using the Auditory Access.....	131
<i>Зыкова Н., Мазкина О.</i> Формирование конфликтологической компететности будущих спортивных тренеров в условиях реализации новых образовательных стандартов	141
<i>Ивановска Б.</i> Говорниот чин „одбивање“ и негова реализација кај македонските изучувачи на странски јазик.....	146
<i>Караниколова-Чочоровска Л.</i> Суптилните противречности во лириката на Петар Прерадовиќ.....	153
<i>Кашкина М. И.</i> Развитие аналитического мышления на уроках истории	161
<i>Кибальниченко С.</i> Проблема диалогизма в творчестве Ф.М. Достоевского и Вяч. Иванова	166
<i>Kurchanoff M. W.</i> Heritage of Nikolai Leskov and Cultural Influences in Contexts of Russian-American Literary Parallels.....	174
<i>Кислова Д.</i> Сравнение как средство выражения специфики художественного мировосприятия (на материале текстов Натальи О'Шей)	185
<i>Ковалев Г.Ф.</i> О терминологии литературной ономастики	192
<i>Кортунова Л.Н.</i> Технология «Дебаты» как исследовательский тип обучения и средство формирования коммуникативной культуры обучающихся на уроках русского языка и литературы	203
<i>Koteva-Mojsovska T., Shehu F.</i> The Initial Education of Teacher and Its Connection to Practice in the "Society of Knowledge"	208

<i>Koceva D., Mirascieva S.</i> Education – Need of Culture.....	215
<i>Кузмановска Д., Кирова С., Иванова Б.</i> Фразеологизмите како важна алка во процесот на усвојување на странскиот јазик.....	220
<i>Кузмановска Д., Мрмеска В.</i> Македонско-германски пословични паралели со анимализми.....	226
<i>Леонтиќ М.</i> Зборовни групи со присвоен суфикс во турскиот јазик и нивното предавање во македонскиот јазик.....	234
<i>Лесневская Д.</i> Болгарская славистика – состояние и перспективы.....	242
<i>Лумпова Л.</i> Явление диалогичности в романе-эпопее Л.Н. Толстого «Война и мир».....	249
<i>Мартиновска В.</i> Македонско-руски културни паралели.....	258
<i>Milanović N.S.</i> Syntax-Stylistic Features of Comparative Structures in the Novel <i>We, Deleted</i> by S. Vladušić.....	263
<i>Младеноски Р.</i> Оксиморонот во „Нежното срце на варварот“ од Венко Андоновски.....	271
<i>Недялкова Н.Д.</i> Современная македонская поэзия – от символизма до магического сверхреализма.....	282
<i>Никольцева В.В.</i> Преломление эстетических принципов русских футуристов в поэзии Давида Бурлюка: словотворчество и синтаксис.....	291
<i>Pastyřík S.</i> Proměny ve vývoji antroponymického paradigmatu na moravském venkově na přelomu pozdního středověku a raného novověku.....	307
<i>Пляскова Е.</i> Национальная специфика немецких компаративных фразеологизмов.....	316
<i>Позднякова О.В.</i> Современный ребенок и детская книга. Новые векторы развития.....	325
<i>Попов С.</i> Взаимодействие лексики различных языковых групп в топонимии Воронежской области.....	333
<i>Пороткова Н., Соловьева И.</i> Формирование творческой самостоятельности в процессе обучения иностранным языкам студентов-психологов.....	340
<i>Ристова Ц.</i> Анализа на предностите и можностите од учењето на далечина во образованието на туризмот и хотелиерството.....	346
<i>Романова С.</i> Жанровое своеобразие творчества русскоязычного автора Беларуси Эдуарда Скобелева (на примере романа «Беглец»).....	355

<i>Сидорова Е.В., Швецова О.А.</i> Проектная деятельность на занятиях по русскому языку в школе и в вузе (к вопросу о проблемах преемственности).....	364
<i>Симонова С., Белоусов А.</i> К вопросу об эвтаназийной парадигме современной культуры и тенденциях ее преодоления	370
<i>Соколова М.</i> Јадрото на јазичното сознание во македонскиот јазик.....	381
<i>Тасевска М., Хаџи-Николова А.</i> Усвојување на вештината зборување во наставата по германски јазик.....	386
<i>Токарева Н.В.</i> Категория мечты в поэзии Д.В. Вневитинова.....	398
<i>Филлошкина С., Борискина Ж.</i> Автор в публицистическом произведении (на материале книги Г. Грина «Getting to Know the General. The Story of an Involvement», 1984).....	404
<i>Хаџи-Николова А., Тасевска М.</i> Стратегии за учење според Оксфорд.....	409
<i>Цацков О.</i> Душан Будимировиќ и Сергеј Михајлов основоположници на театарскиот и музичкиот живот во Штип помеѓу двете светски војни.....	421
<i>Shehu F., Koteva Mojsovska T.</i> Teachers' Intercultural Communication Competencies in Early Childhood Education.....	430
<i>Шутаров В.</i> Медиумската писменост и новите образовно-културни предизвици.....	439

Рецензии

<i>Климкова Л.А.</i> К выходу очередного выпуска «Словаря воронежских говоров»	448
<i>Королева И.А.</i> Рец. на: <i>Ковалев Г.Ф. Ономастика поэм А.Т. Твардовского. 75-летию освобождения Воронежа от фашистов посвящается. Воронеж: НАУКА-ЮНИПРЕСС, 2018. 124 с.</i>	454

Научное издание

МАТЕРИАЛЫ
по русско-славянскому языкознанию

Международный сборник научных трудов

Выпуск 35

АНО «НАУКА-ЮНИПРЕСС»
394024, г. Воронеж, ул. Ленина, 86Б, 2
Формат 60×84/16. Бумага офсетная.
Усл. п.л. 29,0. Тираж 500 экз.
Отпечатано в типографии издательства